Yazar Ali Kara
Cuma, 08 Ağustos 2008 11:23 - Son Güncelleme Cuma, 08 Ağustos 2008 14:37

Müşebbihe mezhebi, Allahu tealayı cisim ve mahluk sıfatlarıyla vasıflamaktadır. Bu meyanda -istiva- meselesini dillerine dolamaktadırlar ve Allahın göklerde olduğunu iddia ederler.

Fasit görüşlerine

"Firavun şöyle dedi: "Ey Hâman, benim için yüksek bir kule yap. Olur ki ben o yollara, göklerin yollanna ulaşırım ve Musa'nın tanrısına yükselip çıkarım (!) Esasen ben onun yalancının teki olduğunu sanıyorum ya..." İşte bu suretle Firavun'un kötü ameli, kendisine süslü gösterildi. O, yoldan saptırıldı. Firavun'un hilesi zaten helake mahkûmdu" (Mü'min, 36-37) ayetini delil getirirler.

1) Firavun Allah'ın varlığını kabul etmiyordu. Allah'ın sıfatları namına söylediği herşeyi Firavun Hz. Musa (a.s)'nın Allah'ı o şekilde tavsif ettiğini duyduğu için söylüyordu. Binâenaleyh Firavun da Allah'ı, Hz. Musa (a.s)'dan duyduğu gibi tavsif ediyordu. Demek ki Firavun Musa (a.s)'dan, Allah'ın göklerde olduğunu duymuş olmasaydı, O'nu göklerde aramazdı.

2) Firavun, "Esasen ben onun yalancınınteki olduğunu sanıyorum ya" demiş, ama onu hangi hususta yalancı sandığını beyân etmemiştir. Halbuki söz, daha önce geçen bir şeyle ilgili kılınır. Böylece bu ifadenin manası sanki, "Musa'nın göklerde olduğunu iddia ettiği o tanrıya ulaşayım. Ama ben, ilahın göklerde olduğuna dâir iddiası hususunda Musa (a.s)'nın yalan söylediğini sanıyorum" şeklinde olur ki bu, Hz. Musa (a.s)'nın dinine göre, ilahın göklerde olduğuna delâlet eder.

Buna şöyle cevap verilir: Müşebbihe'nin, mel'ûn Firavun'un görüşünü, kendi inançlarının doğruluğuna delil kabul etmeleri, bu cahillerin, rüsvaylığın ve sapıklığın doruğuna ulaştıklarını gösterme hususunda yeterlidir. Hz. Musa (a.s)'ya gelince, o, âlemin ilahını anlatmak için, O'nun yaratıcı olduğunu söylemekten başka birşey yapmamıştır. Nitekim Tâhâ Sûresi'nde, "Rabbim, her şeyin yaratılışını veren ve sonra ona hayat imkânlarını gösterendir" (Tâhâ, so) ve Şuârâ Sûresi'nde, "O, sizin ve evvelki babalarınızın Rabbidir, şarkın, garbın ve bunlar arasında olanların Rabbidir.. "(Şuârâ. 26-26) demiştir. Böylece Cenâb-ı Hakk'ın zâtının göklerde olduğunu söylemenin, Firavuna ait bir görüş ve inanç olduğu; Cenâb-ı Hakk'ın

zâtını yaratıcı olmak ve var olmakla tavsif etmenin de Hz. Musa (a.s)'nın dini ve inancı olduğu ortaya çıkmış olur. Binâenaleyh kim birinci görüşü benimserse, Flravun'un dini üzere olmuş olur, kim de ikinci görüşü benimserse, Musa (a.s)'nın dini üzere olmuş olur.

Hem sonra biz, Firavun'un, Allah'ın sıfatları ile ilgili olarak söylediği hirşeyi Hz. Musa (a.s)'dan duymuş olduğunu da kabul etmiyoruz. Belki o da, Müşebbihe'nin inancı üzere idi, bundan dolayı bir ilahın var olması takdirinde, mutlaka göklerde olabileceği inancını taşıyordu. Binâenaleyh Firavun bu inancı, Hz. Musa (a.s)'dan duymuş olduğu için değil, kendisinden (aklından) kaynaklanan bir şey olarak ileri sürmüştür.

Firavunun, "Esasen ben onun yalancının teki olduğunu sanıyorum ya..." şeklindeki sözü hakkında diyoruz ki: Belki de o, Hz. Musa (a.s)'nın, "Göklerin ve yerin Rabbi" dediğini duyunca, bundan hareketle, Hz. Musa (a.s)'nın, Allah'ın sadece göklerin rabbi olduğunu sanmıştır. Bu tıpkı, "orada oturuyor" manasında, içimizden birisi için, "evin rabbi (efendisi)" denilmesi gibidir. Binâenaleyh, Firavun bunun böyle olduğuna zann-ı galibi ile hükmedince, bu husus ondan bu şekilde nakledilmiştir ki, bu uzak ve imkânsız bir şey değildir. Çünkü Firavun, cehalet ve ahmaklık hususunda, böyle bir hayal ve düşüncenin kendisine nisbet edilmesinin uzak addedilmeyeceği bir noktada bulunuyordu. Eğer karşı taraf, Müşebbihe, bu hayalin Firavuna nisbet edilmesini uzak addediyorlarsa, bu şey (o zaman) kendilerine uygun düşer. Çünkü onlar, Firavunun dini üzere olunca, onlara, ona saygı duymaları gerekir.

Müşebbihe'nin, "Firavun'un fıtratı, bir ilâhın mevcut olması halinde, onun mutlaka göklerde bulunacağına dair şehâdet ettiğini..." söylemelerine gelince, biz diyoruz ki: Biz de, İnsanların ekserisinin fıtratının, onlara, bunun doğru olduğunu vehmettirdiğini inkâr etmiyoruz. Hele de bu kimseler, ahmaklıkta Firavun derecesine varmışlarsa!.. Böylece Müşebbihe'nin sözlerinin geçersiz olduğu sabit olmuş olur.